

Самостійний «мозковий штурм»: самостійно виробляються ідеї без критичної оцінки. При цьому необхідно провести критичну ревізію свої «божевільних ідей».

Змінний «мозковий штурм»: фази колективного й індивідуального генерування ідей поперемінно змінюють одна одну.

Використання технології «мозкового штурму» може стимулювати пізнавальну діяльність студентів і передбачає можливості використання вільного обміну думками з певних проблем, розвитку в них системного мислення, креативності, інноваційної культури тощо.

Черевко Д. Р., старший викладач
кафедри регіональної економіки

ВПЛИВ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧА НА ЯКІСТЬ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ

Соціально-економічні та духовно-культурні процеси сучасного суспільства засвідчують, що в основу майбутнього покладено ідею побудови української держави, демократичного устрою та формування нової генерації педагогічних кадрів. Саме через діяльність педагога відбувається становлення громадянина як особистості і фахівця, зміцнюється інтелектуальний і духовний потенціал нації. Інноваційний розвиток сучасної вищої школи не може відбуватися без духовно-морального становлення викладача. Його педагогічна майстерність є складовою розвитку суспільства.

Від рівня професійної майстерності викладачів залежить результат фахової підготовки студентів та ефективність їхнього особистісного зростання. Саме тому передбачені певні зобов'язання науково-педагогічних працівників: постійно підвищувати професійний рівень, педагогічну майстерність, наукову кваліфікацію; забезпечувати високий науково-теоретичний і методичний рівень викладання дисциплін у повному обсязі освітньої програми відповідної спеціальності; додержуватися норм педагогічної етики, моралі; поважати гідність осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах.

Педагогічна майстерність — це комплекс властивостей особистості, що забезпечує організацію високого рівня професійної діяльності на рефлексивній основі. До таких важливих властивостей належать гуманістична спрямованість діяльності викладача, його професійна компетентність, педагогічні здібності і педагогічна техніка. Педагогічна майстерність передбачає від-

повідну тактику поведінки викладача: сувору логіку й аргументованість суджень при викладенні знань, включення в пояснення яскравих прикладів і фактів, виділення за допомогою інтонації основних положень, тембр голосу. Значною мірою педагогічна майстерність пов'язана з педагогічною інтуїцією викладача, з виявом певного такту у процесі розв'язання тих конфліктних ситуацій, які мають місце в педагогічній практиці. Основою становлення педагогічної майстерності є професійні знання, які являють собою знання предмета викладання, його методик, педагогіку та психологію і оцінюється рівнем узагальненості всіх складових знань, глибиною засвоєння, вмінням використовувати їх на практиці.

Науково-педагогічний працівник, незалежно від дисципліни, яку він викладає, повинен дбати про формування в студентів умінь і навичок професійного спілкування. Особливо, коли мова йде про підготовку майбутніх економістів. Ефективність діяльності викладача значною мірою залежить від цілеспрямованості, дисциплінованості та організованості у своїх діях. Важливою умовою досягнення успіху у педагогічній діяльності є вміння долати труднощі та бути вимогливим до себе та до інших. Адже тільки людина сильної волі здатна виховати вольову особистість.

Особистісно-зорієнтований підхід у навчанні студентів може ефективно застосовувати викладач, для якого характерні такі компоненти педагогічної майстерності, як інтуїція, натхнення, задоволеність і невдоволеність працею, творче переживання, захопленість і горіння. Всі ці риси є одними з найважливіших умов творчої праці педагога.

Викладач, що оволодів педагогічною майстерністю, повинен мати індивідуальний стиль діяльності. Саме він є важливою умовою становлення його професійної компетентності. Індивідуальний стиль залежить від специфіки самої діяльності, індивідуально-психологічних особливостей самого суб'єкта діяльності. У педагогічній сфері індивідуальний стиль діяльності викладача залежить від індивідуально-психологічних особливостей студентів (їх віку і статі, статусу, рівня загальних і професійних знань, рівня мотивації, професійного навчання та ін.), соціально-психологічних особливостей студентської групи; характеру взаємодії викладача та студентів; предметно-професійної компетентності педагога.

Викладач як особистість має унікальну композицію особистісних особливостей і взаємодіє з оточуючим середовищем. Значимими для нього є мотивація та напрям професійної діяльності, емпатія, толерантність, психологічна грамотність і компетент-

ність, рівень розвитку комунікативних та організаційних здібностей, виявлення акцентуацій у педагогічній діяльності.

Якщо педагог вищої школи успішно реалізує всі функції своєї професійної діяльності, має задоволеність від результатів праці, ефективно організовує навчальний процес, позитивно характеризується студентами, які оцінюють і поважають його як викладача, наставника та науковця, тоді його індивідуальний стиль професійної діяльності може вважатися оптимальним. Можна стверджувати, що педагогічна творчість і майстерність викладача вищої школи не стільки результат реалізації засвоєння ним новітніх освітніх технологій, скільки вияв його моральної та інтелектуальної культури, його бажання та спроможності бачити в особі студента свого помічника, колегу, а не підлеглого, тобто суб'єкта навчальної діяльності.

*Чубур Н. В., канд. пед. наук, доц.,
кафедра політології і соціології*

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ В СУЧАСНІЙ МЕТОДИЦІ ВИКЛАДАННЯ ПОЛІТОЛОГІЇ

Традиційна система навчання не завжди дає можливість студенту виявляти особистісну основу. Особистісно-орієнтована система ґрунтується на врахуванні суб'єктивного досвіду кожного студента. Таким чином, психологічний аспект особистісно-орієнтованого навчання є важливою складовою системи.

Особистісно-орієнтоване навчання як самостійний педагогічний напрямок сформувалося порівняно недавно. Його виникнення було зумовлене процесом розвитку психолого-педагогічної науки та практики зарубіжних і вітчизняних дослідників. Більшість відомих теорій навчання містять елемент процесу розвитку. Різницю становить методологічне розуміння процесу і пріоритети особистісних характеристик. Особистісно-орієнтоване навчання передбачає специфічні форми організації навчального процесу. Однак форми організації не визначають його суті. Важливим є методичний аспект особистісно-орієнтованого навчання.

Розглядаючи технологію особистісно-орієнтованого навчання, слід звернути увагу на основні моменти навчального процесу: а) проектування педагогом цілей навчання; б) вибір компонентів змісту навчання; в) визначення методів і засобів. Від викладача